

U s n e s e n í

rozhodčího senátu ustaveného k projednání sporu žalobce Diag Human, SE, se sídlem v Lichtenštejnském knížectví, Fl - 9490 Vaduz, Pradafant 7, právně zastoupeného JUDr. Janem Kalvodou, advokátem se sídlem v Praze 6, Bělohorská č. 35, proti žalované České republice, o náhradu škody a nehmotné zadostiučinění, jímž rozhodci doc. JUDr. Milan Kindl, CSc., jako předseda rozhodčího senátu a Petr Kužel, MBA, a doc. ing. Jiří Schwarz, CSc. jako rozhodci rozhodli takto:

I. Řízení se z a s t a v u j e.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

1. Rozhodčí řízení předcházející rozhodčímu nález

Žalovaná strana a právní předchůdce strany žalující (původně společnost Diag Human, a.s.) spolu dne 18. 9. 1996 sjednali rozhodčí smlouvu, v jejímž čl. I se dohodli, že "spor mezi nimi o náhradu škody, která měla být způsobena v souvislosti s dopisem MUDr. Martina Bojara, CSc., tehdejšího ministra zdravotnictví České republiky, K. Eldrupu-Jørgensenovi, viceprezidentu A/S NovoNordisk, Kobenhavn z 9. března 1992, bude rozhodnut v rozhodčím řízení podle zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, nezávislými a nestrannými rozhodci."

V čl. II. citované rozhodčí smlouvy ze dne 18. 9. 1996 se strany dohodly, že rozhodci, kteří jejich spor rozhodnou, budou tři, přičemž každá ze stran sporu si zvolí jednoho rozhodce a ti se spolu dohodnou na třetím rozhodci: takto ustavený rozhodčí senát si pak zvolí svého předsedu.

V témže čl. II. citované smlouvy bylo také dohodnuto, že "spor bude zahájen doručením písemné žaloby předsedajícím rozhodci," přičemž si strany dále ujednaly, že rozhodčí nález podléhá přezkoumání dalším rozhodčím senátem. Jen na okraj lze připomenout, že žalovaná strana se posléze u soudu domáhala určení, že rozhodčí smlouva je neplatná. Tehdejší Krajský obchodní soud v Praze (krajské obchodní soudy působily až do účinnosti zákona č. 215/2000 Sb., jež nastala dnem 1. ledna 2001) však rozsudkem sp.zn. 5 Cm 191/99 dne 6. prosince 2000 její žalobu zamítl (tento rozsudek nabyl právní moci 15. února 2001).

Žaloba v rozhodčím řízení byla sice podána dne 15.října 1996, předsedajícimu rozhodci však byla doručena dne 21.října 1996, takže právě tento den je dnem zahájení rozhodčího řízení (protože podle čl. II. citované rozhodčí smlouvy bylo dohodnuto, že "spor bude zahájen doručením písemné žaloby předsedajícimu rozhodci").

Mezitímním nálezem ze dne 19.března 1997 rozhodčí senát v původním složení (jehož předsedou byl tehdy JUDr. Josef Kunášek) rozhodl mimo jiné tak, že: "Žalobní nároky na náhradu škody a nehmotné zadostiučinění, jsou, pokud jde o základ nároků, po právu."

Žalovaná strana podala žádost o přezkoumání tohoto rozhodčího nálezu (a sice dne 15.4.1997). Přezkumným rozhodčím nálezem ze dne 27.5.1998 přezkumný rozhodčí senát rozhodl mimo jiné tak, že: "Žalobní nárok na náhradu škody... je, pokud jde o základ nároku, po právu. Námitka promlčení není důvodná."

Dne 25.6.2002 vydal rozhodčí senát částečný rozhodčí nález, jímž rozhodl o povinnosti žalované strany zaplatit část náhrady škody 326 608 334,- Kč. Následně dne 23.7.2002 požádala žalovaná strana, aby byl i tento nález přezkoumán jiným rozhodčím senátem, avšak rozhodnutí se jí zvrátit nepodařilo.

Dne 27.dubna 2003 byl vzhledem k rezignaci dosavadního předsedajícího rozhodce dr. Josefa Kunáška předsedajícím rozhodcem zvolen doc. (dnes prof.) JUDr. Květoslav Růžička, CSc.

Před vydáním vlastního rozhodčího nálezu ve věci samé tedy byl vydán jednak mezitímní rozhodčí nález, jímž bylo rozhodnuto, že žaloba je co do základu po právu (nijak jinak mezitímním rozhodnutím ostatně ani rozhodnout nelze) a částečný rozhodčí nález, jímž bylo rozhodnuto o povinnosti žalované strany zaplatit určitou částku (konkrétně 326 608 334,- Kč).

S ohledem na pravomocný mezitímní rozhodčí nález rozhodci poté vedli řízení už jenom o výši nároku žalující strany (a sice pod sp.zn. 06/2003, když před zvolením prof. JUDr. Květoslava Růžičky, CSc. v roce 2003 zřejmě řízení žádnou spisovou značkou označeno nebylo).

2. Rozhodčí nález

Rozhodčím nálezem rozhodčího senátu sestávajícího již z prof. JUDr. Květoslava Růžičky, CSc. jako předsedy a prof. JUDr. Moniky Pauknerové, CSc. a JUDr. Zdeňka Ruska jako rozhodců bylo v rozhodčím řízení vedeném pod sp.zn. 06/2003 dne 4.8.2008 prvním výrokem uloženo žalované straně zaplatit straně žalující na náhradu škody 4.089.716.666,- Kč (příčemž co do částky 1.354.455.000,- Kč byla žaloba zamítnuta a co do další částky již dříve přisouzené rozhodčím nálezem označeným jako částečný bylo rozhodčí řízení zastaveno), dalším výrokem pak bylo žalované straně uloženo zaplatit na úrocích za vymezené období 4. 244. 879.

686,- Kč (za totéž období byla pokud jde o úroky žaloba zamítnuta co do částky 3 242. 805. 105,- Kč) a dále platit na úrocích 1.287.877,- Kč denně od 1. července 2007 až do zaplacení. Řízení původně vedené i o peněžním zadostiučinění bylo pod bodem 9 výroku citovaného nálezu zastaveno (protože žalující strana v tomto rozsahu vzala svou žalobu podáním ze dne 17. dubna 2000 zpět). Nález obsahuje i další výroky, jimiž bylo zastaveno řízení o dalších nárocích žalující strany nebo ohledně nichž byla žaloba zamítnuta, a rovněž výroky, jimiž bylo rozhodnuto i o nákladech rozhodčího řízení.

Obě strany sporu učinily podání směřující k přezkoumání citovaného nálezu (přičemž však žalující strana později toto své podání vzala zpět).

2. Pravomoc rozhodců (právní úprava)

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, se strany mohou dohodnout, že majetkový spor mezi nimi rozhodne namísto obecného soudu jeden nebo více rozhodců nebo stálý rozhodčí soud.

Rozhodčí smlouvu však nelze sjednat, jde-li sice o majetkový spor, ale o takový, který vznikl v souvislosti s výkonem rozhodnutí, nebo jde-li o spor incidenční. Přitom podle § 2 písm. d) insolvenčního zákona č. 182/2006 Sb. incidenčním sporem je spor vyvolaný insolvenčním řízením, jímž je podle § 2 písm. a) téhož zákona soudní řízení, jehož předmětem je dlužníkuv úpadek. Podle § 2 odst. 2 citovaného zákona o rozhodčím řízení lze dále rozhodčí smlouvu platně uzavřít jedině tehdy, pokud by strany mohly o předmětu sporu uzavřít smír. Podle § 3 odst. 1 musí být navíc rozhodčí smlouva uzavřena písemně, jinak je neplatná.

Podle ustanovení § 27 citovaného zákona o rozhodčím řízení se mohou strany v rozhodčí smlouvě dohodnout, že rozhodčí nález může být k žádosti některé z nich nebo obou přezkoumán jinými rozhodci. Nestanoví-li rozhodčí smlouva jinak, musí být žádost o přezkoumání doručena druhé straně do třiceti dnů ode dne, kdy byl straně žádající o přezkoumání doručen rozhodčí nález. Přezkoumání rozhodčího nálezu je podle citovaného ustanovení součástí rozhodčího řízení a platí o něm ustanovení citovaného zákona.

3. Pravomoc rozhodců (posouzení)

Strany vedly spor o náhradu škody a o některé další nároky žalující strany, rovněž vyjádřené v penězích.

Podle § 495 občanského zákoníku (zákona č. 89/2012 Sb.) přitom platí, že majetkem osoby je vše, co jí patří. I před účinností nového občanského zákoníku však judikatura i odborná literatura konstantně zastávaly názor, že majetkovým právem je v první řadě třeba rozumět především právo na majetkové plnění, tj. právo na plnění ocenitelné v penězích. Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp.zn. 20 Cdo 476/2009, může předmětem rozhodčího řízení být jen

subjektivní majetkové právo, o němž se rozhoduje ve sporném řízení.

Už podle usnesení Vrchního soudu v Praze, sp.zn. 10 Cmo 414/95 (jež bylo ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek publikováno pod č. 37/1997) přitom soudní praxe vycházela (a nadále vychází) z toho, že majetkovým právem je třeba rozumět jednak právo na majetkové plnění, tj. plnění ocenitelné v penězích, případně i určovací návrh, který se vztahuje na existenci nebo neexistenci práva na takové majetkové (tj. penězi ocenitelné) plnění.

Strany vedly spor o (stručně řečeno) náhradu škody, takže jejich spor je nepochybně sporem majetkovým.

Nejde přitom o spor vzniklý v souvislosti s exekucí (byť i takové spory strany spolu vedly, avšak mimo toto rozhodčí řízení) a nejde ani o incidenční spor, neboť žádná ze stran není v úpadku (přičemž strana žalovaná je nadto z režimu výše citovaného insolvenčního zákona jeho ustanovením § 6 odst. 1 písm. a) výslovně vyloučena).

Jak bylo výše konstatováno, strany mohou sjednat (platně) rozhodčí smlouvu tehdy, pokud jde o spor, v němž mohou uzavřít smír.

Podle dlouhodobě konstantní soudní judikatury je smír vlastně narovnáním (tak třeba třeba podle judikátu publikovaného už kdysi pod č. 16/1967 tehdejší Sbírky rozhodnutí a sdělení československých soudů "smír...je narovnáním, popřípadě vzdáním se práva...").

Narovnání je přitom dohodou stran o právech mezi nimi sporných - a právě v tom je podstata řešení. Jak konstatuje i výše citovaný judikát: smír je dohodou stran, při které se předpokládá existence sporných práv. Aby strany mohly uzavřít jakoukoli dohodu, musí být oprávněny nakládat s jejím předmětem, nestačí však jen legitimace k volnému nakládání s předmětem řízení (například narovnáním sporných vztahů), musí tu být také spor.

Podle rozhodnutí zveřejněného pod č. 103/2008 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek pak smír nelze uzavřít ve věcech, kde lze řízení zahájit bez návrhu, ve věcech osobního stavu a ve věcech, kdy hmotné právo vůbec vylučuje dohodu stran (viz také níže). Podle názoru Nejvyššího soudu, opírajícího se o závěry odborné literatury (Bureš, J. - Drápal, L. - Krčmář, Z. a kol.: Občanský soudní řád, Komentář, C.H. Beck, Praha 2006, díl I., str. 434) totiž možnost uzavřít smír je vyloučena tehdy (a právě jen tehdy), pokud jde o řízení, jež je možné zahájit i bez návrhu, nebo o řízení ve věcech osobního stavu účastníků, nebo pokud hmotné právo vůbec nepřipouští možnost dohody stran. Právě jen tyto podmínky jsou rozhodující pro řešení otázky, zda lze nebo nelze smír uzavřít. Pokud tedy jsou předmětem řízení jakákoli subjektivní práva, jimiž strany mohou volně nakládat a o nichž se rozhoduje ve sporném řízení, je zde také možnost uzavřít smír (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp.zn. 32 Odo 181/2006). Pro posouzení této otázky je přitom rozhodná jen povaha uplatněného nároku, tedy to, zda se o něm strany mohou dohodnout, anebo ne (jak judikoval Nejvyšší soud například v rozhodnutí sp.zn. 29 Cdo

2648/2013).

Aby mohl být uzavřen smír, musí tu tedy být legitimace k volnému nakládání s předmětem řízení a musí tu být také spor.

Předmětem řízení je přitom sporný nárok žalující strany na náhradu škody, takže jde nepochybně o materii, o které se strany mohou dohodnout (tedy i dohodnout ve formě smíru, který navíc není ničím jiným, nežli dohodou stran překládanou ke schválení příslušnému orgánu, tedy soudu nebo rozhodcům). Nároky, jichž se smlouva týká, jsou plně v dispozici stran, jež o nich mohou (bude-li taková jejich vůle) uzavřít i smír.

Jde tedy o majetkový spor, nejde o exekuci ani spor incidenční, strany mohou o předmětu sporu uzavřít smír a rozhodčí smlouva byla uzavřena písemně (a v této podobě byla rozhodcům k důkazu předložena).

Projednání sporu v rozhodčím řízení tedy podle názoru rozhodců nic nebrání (výše již bylo navíc zmíněno, že žalovaná strana se sice původně domáhala určení, že rozhodčí smlouva je neplatná, ale že tehdejší Krajský obchodní soud v Praze její žalobu zamítl rozsudkem ze dne 6. prosince 2000, sp.zn. 5 Cm 191/99, přičemž citovaný rozsudek nabyl právní moci, takže je nepochybné, že rozhodčí smlouva platná je).

4. Přezkumné řízení

Žádosti o přezkoumání rozhodčího nálezu podaly, jak výše uvedeno, obě strany sporu. Strana žalující jí posléze vzala zpět, takže předmětem řízení je toliko žádost strany žalované. Zpětvzetí návrhu na zahájení řízení (byť řízení o přezkoumání vydaného rozhodčího nálezu) je důvodem pro zastavení řízení, tedy i řízení rozhodčího. O žádosti žalující strany o přezkoumání rozhodčího nálezu tedy nebylo možné rozhodnout jinak, nežli zastavením řízení.

Protože to bylo opakovaně v podáních stran traktováno a strana žalující z podoby této přezkumné žádosti vyvozovala zásadní důsledky pro následující řízení, považují rozhodci za potřebné zmínit, že přezkumná žádost žalované strany byla podána na hlavičkovém papíře Ministerstva zdravotnictví a tímtéž orgánem také doručována a že byla podepsána jednak tehdejším ministrem zdravotnictví a jednak tehdejším ředitelem Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (s uvedením jejich funkcí).

4.1. Ustavení přezkumného rozhodčího senátu

Podle čl. V citované rozhodčí smlouvy se její čl. II vztahuje i na přezkumné řízení. Podle čl. II rozhodčí smlouvy přitom každá strana jmenuje jednoho rozhodce, ti zvolí třetího rozhodce a potom všichni tři ze svého středu zvolí předsedu rozhodčího senátu.

Žalovaná strana jmenovala rozhodcem doc. JUDr. Milana Kindla, CSc., občana České republiky, a žalující strana

Damiana Della Ca, občana Švýcarské konfederace. Ti se sice posléze shodli na dalším rozhodci, který však nominaci odmítl; a posléze opět na dalším (jímž byl JUDr. Otakar Motejl), který nominaci sice přijal, avšak teprve po uplynutí třicetidenní lhůty stanovené zákonem.

Podle § 9 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení nedohodnou-li se totiž rozhodci na osobě předsedajícího (zde třetího) rozhodce do třiceti dnů, rozhodne o jeho jmenování na návrh kterékoli strany soud. Proto byl k návrhu státu jmenován třetím rozhodcem Petr Kužel, MBA, občan České republiky. Protože však o jeho jmenování rozhodoval věcně nepřislušný soud, bylo rozhodnutí o jeho jmenování Nejvyšším soudem v dovolacím řízení (rozhodnutím ze dne 14.10.2010, č.j. 23 Cdo 4847/2009-487) zrušeno, následně však o něm znovu rozhodoval již věcně příslušný soud a jmenoval jej třetím rozhodcem přezkumného senátu.

Soud jmenuje rozhodce na návrh kterékoli strany podle § 9 odst. 2 zákona o rozhodčím řízení také tehdy, pokud se jmenovaný rozhodce vzdá funkce nebo ji nemůže vykonávat. Protože se Damiano Della Ca dopisem z 30.3.2010 funkce rozhodce vzdal a žalovaná strana nesouhlasila s tím, aby nového rozhodce jmenovala opět strana žalující, byl rozhodcem za žalující stranu soudem jmenován doc. Ing. Jiří Schwarz, CSc., občan České republiky. Posléze takto ustavený senát zvolil svého předsedu, což bylo stranám oznámeno.

4.2. Žádosti o přezkoumání rozhodčího nálezu

Jak bylo již konstatováno, žádosti o přezkoumání rozhodčího nálezu ze dne 4. srpna 2008 podaly původně obě strany. Zatímco strana žalující ji později vzala zpět, strana žalovaná na ní setrvala. Žalující strana však tvrdila, že toto podání žalované strany není procesně účinné.

Argumentace žalující strany se opírala o fakt, že žádost o přezkoumání rozhodčího nálezu byla (viz také výše) vytištěna na hlavičkovém papíře Ministerstva zdravotnictví, že byla doručována Ministerstvem zdravotnictví a že byla podepsána tehdejšími ministrem zdravotnictví, přičemž spolupodpis generálního ředitele Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových nemohl podle názoru žalující strany procesní neúčinnost tohoto podání zhojit tím spíše, že podle zákona výkon činnosti Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových zabezpečuje jeho územní pracoviště (nikoli jeho generální ředitel), v jehož obvodu je sídlo soudu, u něhož má být návrh na zahájení řízení podán.

Žádný orgán státu nemá způsobilost být účastníkem soudního nebo rozhodčího řízení, neboť je (podle § 3 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb.) pouhou organizační složkou státu (jak judikoval Nejvyšší soud ve věci sp.zn. 28 Cdo 3308/2011), přesto však je nepochybně právně významné, kdo za stát v takovém řízení jedná.

Úřad pro zastupování státu byl zřízen zákonem č. 201/2002 Sb. (srov. jeho § 1 odst. 1) jako orgán státu, který jedná v řízení před soudy a rozhodci, případně jinými úřady či orgány (§ 1 odst. 2 citovaného zákona). Podle § 2 odst. 1 citovaného zákona Úřad vystupuje za stát za podmínek

stanovených právě citovaným zákonem kromě jiného i v řízení před rozhodci. Jeho jednání přitom (podle § 2 odst. 2 citovaného zákona) zahrnuje veškeré procesní úkony, které by v řízení mohla jinak za stát vykonávat jeho příslušná organizační složka. Po dobu, po kterou Úřad jedná v řízení jménem státu, jsou jakékoli procesní úkony ze strany příslušné organizační složky státu podle § 21 odst. 3 citovaného zákona č. 201/2002 Sb. v řízení neúčinné (v této podobě citované ustanovení § 21 odst. 3 platilo i v době, kdy žalovaná strana podala svou žádost o přezkoumání rozhodčího nálezu ze dne 4.8.2008).

Rozhodci však nesdílejí názor, že listina podepsaná generálním ředitelem Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (ke které se tento úřad i jeho tehdejší generální ředitel plně a trvale hlásí), může nebýt listinou tohoto úřadu (jen proto, že ji podepsal navíc ještě i někdo další). Jinak řečeno, rozhodci mají za to, že pokud generální ředitel úřadu podepíše listinu o úkonu tohoto úřadu, pak skutečně o úkon tohoto úřadu jde.

Námítka, že ve skutečnosti měl za úřad jednat někdo jiný, rovněž neobstojí. Už jen proto, že generální ředitel může ze závažných důvodů pro jednotlivý případ výkonu činnosti podle § 24 odst. 5 citovaného zákona určit jiné, nežli stanovené a příslušné územní pracoviště, není podle názoru rozhodců vyloučeno, aby si takovou činnost vztáhl na sebe. Navíc, i pokud by listinu nesprávně podepsal namísto konkrétního zaměstnance ředitel úřadu, nemůže to učinit z takové listiny úkon Ministerstva zdravotnictví (a v rozhodčím řízení jsou procesně neúčinné právě jen ty procesní úkony, jež namísto Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových učinil jiný úřad či orgán). Jinak řečeno, pokud listinu namísto stanoveného zaměstnance Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových podepíše ředitel Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, nemůže to logicky znamenat, že jde o listinu Ministerstva zdravotnictví.

Podle názoru rozhodců však ve skutečnosti okolnosti podpisu žádosti o přezkoumání rozhodčího nálezu nejsou podstatné.

Daleko podstatnější totiž je, že strany podrobily zahájení rozhodčího řízení, včetně řízení přezkumného, dvoustupňové proceduře.

Podle čl. II shora citované rozhodčí smlouvy uzavřené mezi stranami dne 18. září 1996 bylo dohodnuto, že "spor bude zahájen doručením písemné žaloby předsedajícímu rozhodci."

Samo uzavření rozhodčí smlouvy tedy zakládá toliko možnost řešit případný spor v rozhodčím řízení, zatímco spor samotný začne logicky až doručením žaloby. Tak je tomu i v řízení soudním: samotná existence občanského soudního řádu přece sama o sobě neznámá, že osoby, jež přicházejí v úvahu jako účastníci sporného řízení, takové řízení skutečně vedou. Teprve když někdo skutečně podá návrh na zahájení řízení (podá na někoho žalobu), řízení doopravdy začne.

Ani uzavření rozhodčí smlouvy ještě neznámá, že ke

sporu musí dojít: spor začíná až doručení žaloby, v tomto případě doručení žaloby předsedajícímu rozhodci. Uzavřením rozhodčí smlouvy tedy nastává jenom arbitralita (možnost nahradit soudní řízení rozhodčím řízením), řízení samo však začíná až podáním návrhu na zahájení řízení (tedy žaloby). V případě rozhodčího řízení tedy uzavřením rozhodčí smlouvy nastává možnost vést rozhodčí řízení, ale teprve podáním žaloby rozhodčí řízení doopravdy začíná.

Jak bylo již zmíněno, strany se však v čl. V. citované rozhodčí smlouvy dohodly, že rozhodčí nález podléhá přezkoumání tehdy, jestliže žádost o přezkoumání bude doručena druhé straně do třiceti dnů ode dne, kdy bude straně žádající o přezkoumání, doručen rozhodčí nález. Doručení přezkoumné žádosti se tedy podle smlouvy rozhodčí nález teprve stává přezkoumatelným (slovy smlouvy: "podléhá přezkoumání").

V témže čl. V bylo však sjednáno i to, že články II až IV této smlouvy platí i pro přezkoumání rozhodčího nálezu obdobně.

Jak bylo již opakovaně konstatováno, podle čl. II téže smlouvy je přitom "spor zahájen doručení písemné žaloby předsedajícímu rozhodci."

Předsedajícímu rozhodci byl návrh na přezkoumání rozhodčího nálezu ze dne 4.8. 2008 doručen 23. ledna 2014.

Zatímco tedy uzavřením rozhodčí smlouvy byla dohodnuta možnost případně vést rozhodčí řízení, neboli arbitralita, doručení žádosti o přezkoumání rozhodčího nálezu protistraně byla založena možnost nález přezkoumávat, neboli přezkoumatelnost nálezu.

Samo rozhodčí řízení bylo zahájeno žalobou a řízení o přezkoumání nálezu bylo zahájeno doručení podání předsedajícímu rozhodci. Toto podání, doručené v lednu 2014 předsedajícímu rozhodci, učinil bez všech pochyb Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových a učinilo je právě jeho příslušné územní pracoviště.

Námítce žalující strany tedy v tomto směru přisvědčit nelze. To nic nemění na tom, že žádost o přezkoumání rozhodčího nálezu vlastně procesně neúčinná je, ovšem ze zcela jiných důvodů (viz dále).

4.3. Poučovací povinnost

Spor projednávaný současným rozhodčím senátem byl tedy zahájen až doručení podání Úřadu obsahujícím žádost o přezkoumání předsedajícímu rozhodci.

Nelze jistě přehlédnout, že mezi žádostí o přezkoumání rozhodčího nálezu, jež založila jeho přezkoumatelnost (viz výše) a doručení podání předsedajícímu rozhodci, jímž bylo zahájeno řízení přezkoumání rozhodčího nálezu, uplynulo několik let (během nichž však bylo také vedeno soudní řízení o jmenování rozhodců).

Podle § 30 zákona o rozhodčím řízení nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se na řízení před rozhodci přiměřeně

ustanovení občanského soudního řádu (jímž je stále zákon č. 99/1963 Sb., i když samozřejmě mnohokrát novelizovaný). Přiměřené použití občanského soudního řádu (dále bude uváděno již jen "o.s.ř.") například podle rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp.zn. 32 Cdo 3299/2009, znamená použití norem o.s.ř. pod obecným rámcem zásad rozhodčího řízení. Přitom podle § 5 o.s.ř. soudy poskytují účastníkům poučení o jejich procesních právech a povinnostech. Protože poučovací povinnost zákon o rozhodčím řízení (tj. zákon č. 216/1994 Sb.) neupravuje, musí i rozhodci při plnění své poučovací povinnosti postupovat přiměřeně podle § 5 o.s.ř.

Rozhodčí smlouva totiž, jak judikoval Ústavní soud České republiky například v nálezech sp.zn. I. ÚS 3227/2007 nebo sp.zn. I. ÚS 1794/2010, nebo Nejvyšší soud v rozhodnutí sp.zn. 20 Cdo 2487/2010, deroguje pravomoc soudu (s ohledem na ustanovení § 106 odst. 1 o.s.ř. ovšem jen podmíněně) a přenáší (opět však jenom podmíněně) kompetence soudu na rozhodce, což znamená, že také rozhodci v rozhodčím řízení jsou povinni poskytnout účastníkům poučení o jejich procesních právech a povinnostech.

Jak bylo již výše konstatováno, podle čl. V shora citované rozhodčí smlouvy uzavřené mezi stranami dne 18. září 1996 rozhodčí nález podléhá přezkoumání tehdy, jestliže žádost o přezkoumání bude doručena druhé straně do třiceti dnů ode dne, kdy bude straně žádající o přezkoumání, doručen rozhodčí nález, přičemž v témže čl. V bylo sjednáno i to, že články II až IV této smlouvy platí i pro přezkoumání rozhodčího nálezu obdobně. Podle čl. II téže smlouvy je přitom "spor zahájen doručením písemné žaloby předsedajícimu rozhodci." Doručení písemné žaloby, respektive návrhu na přezkoumání rozhodčího nálezu, je tedy podle dohody stran návrhem na zahájení řízení (v případě žaloby jde o návrh na zahájení původního rozhodčího řízení, v případě žádosti o přezkoumání rozhodčího nálezu návrhem na zahájení řízení přezkoumání). Jak bylo již rovněž konstatováno, předsedajícimu rozhodci byl návrh na přezkoumání rozhodčího nálezu ze dne 4.8. 2008 doručen až 23. ledna 2014.

Teprve podáním žaloby přitom vzniká procesněprávní vztah a nastupují práva a povinnosti určené v dispozici procesní normy (jejíž hypotézou tudíž je právě podání žaloby). Právě žaloba, kterou žalobce uplatňuje svá hmotná práva, je totiž převodem z oblasti práva hmotného do oblasti občanského procesního práva. Žaloba se proto někdy nazývá také mostem z hmotného do procesního práva (například srov. již Steiner, V.: Základní otázky občanského práva procesního, Academia, Praha 1981, str. 166), současně je ovšem základním způsobem zahájení občanského civilního řízení a jako taková je vždy již procesním úkonem, posuzovaným podle (a vždy jen podle) norem procesního práva.

Ústavní soud například pod sp.zn. II. ÚS 182/2001 rozhodl, že žaloba je úkonem učiněným podle procesních norem a jako taková musí být posuzována. Proto třeba žaloba nemůže například být nikdy neplatná, neboť neplatnost právních úkonů (dnes právních jednání) je institutem práva hmotného, ale může být (tedy žaloba může být) jenom vadná, přičemž jen procesní právo určuje způsob nápravy takových vad nebo jejich následky, pokud jde o vady neodstranitelné, případně včas neodstraněné.

Žaloba je tedy procesněprávním úkonem, který je upraven normami (občanského) práva procesního. To znamená, že jej nelze hodnotit podle hledisek (standardů, požadavků) hmotněprávních, takže ani nelze uvažovat o platnosti nebo neplatnosti procesního úkonu (jak judikoval Nejvyšší soud např. pod sp.zn. 33 Cdo 3723/2011).

Ačkoli se v literatuře (bez bližšího zdůvodnění, jak na to kriticky poukazuje např. Bělohávek, A.: Rozhodčí řízení, ordre public a trestní právo, C.H. Beck, Praha 2008, díl I., str. 81 a násl.) rozhodčí smlouvy označují jako "procesní smlouvy," ve skutečnosti procesní práva a povinnosti samy o sobě nezakládají. Proto také mohou být neplatné (například podle § 3 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení musí být rozhodčí smlouva uzavřena písemně, jinak je neplatná), zatímco procesní úkony neplatné být nemohou (jak judikoval Nejvyšší soud třeba v již citovaném rozhodnutí sp.zn. 33 Cdo 3723/2011). Ve věci sp.zn. 30 Cdo 4354/2010 dovolatel namítal, že procesní úkony, a tedy i rozhodčí smlouva, musí být posuzovány podle ustanovení o.s.ř., zatímco Nejvyšší soud uzavřel, že proces vzniku smlouvy, a to i rozhodčí, se řídí občanským zákoníkem (tedy hmotným právem).

Návrh na zahájení řízení přitom musí být podán ve lhůtě stanovené hmotným právem (jak judikoval Nejvyšší soud pod sp.zn. 30 Cdo 794/2006), přičemž podle rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp.zn. 33 Cdo 142/2006 účinnost hmotněprávních úkonů předpokládá, že projev vůle ve stanovené lhůtě dojde adresátovi (zatímco v případě písemných procesních úkonů stačí je odeslat). Žaloby a jiné návrhy na zahájení řízení tedy například musí být doručeny svým adresátům ve lhůtách, stanovených normami hmotného práva (a pokud se tak nestane, nastávají důsledky, jež s nimi hmotné právo spojuje, například podle povahy věci promlčení nebo prekluze, tedy zánik nároku nebo dokonce zánik práva, ovšem hmotněprávního).

Přitom právě i rozhodčí smlouva mezi stranami uzavřená předpokládá účinnost písemného úkonu tím, že dojde adresátovi ("spor bude zahájen doručením písemné žaloby předsedajícímu rozhodci").

To, co platí o žalobě, platí stejně i o návrhu na přezkoumání rozhodčího nálezu (viz výše). Stejně jako žaloba je i tento návrh návrhem na zahájení sporného řízení a je tedy rovněž procesním úkonem. Teprve na jeho základě (podáním žaloby, respektive návrhu na přezkoumání rozhodčího nálezu, prostě podáním návrhu na zahájení řízení) však vzniká procesní vztah, jehož obsahem jsou procesní práva a procesní povinnosti účastníků řízení. Teprve podáním návrhu na zahájení řízení totiž toto řízení začíná.

Podle § 5 o.s.ř. (obdobně použitelného podle § 30 zákona č. 216/1994 Sb. i v rozhodčím řízení) soudy, a tedy i rozhodci, jsou povinni poskytovat účastníkům poučení o jejich procesních právech (či povinnostech), což však není možné před jejich vznikem: soud tedy nikomu nemůže dávat poučení dříve, nežli je zahájeno řízení, neboli dříve, než je podán návrh na zahájení řízení. Z toho plyne, že soud (ani rozhodci) nemůže poučovat účastníka, že (respektive zda) má podat žalobu nebo jiný návrh na zahájení řízení.

Soudy proto poskytují účastníkům poučení pouze o jejich

procesních právech a povinnostech, vzniklých poté, co už byl podán návrh na zahájení řízení (neboli vzniklých poté, co bylo řízení zahájeno).

Logicky tedy nelze účastníky o jejich procesních právech poučovat předem, dříve, než taková práva vzniknou, prostě před zahájením řízení.

Naopak poučovat účastníky o hmotném právu, tedy o tom, co je třeba učinit, aby nároky strany byly uspokojeny (například do kdy musí být návrh na zahájení řízení podán ve lhůtě stanovené hmotným právem, jak judikoval Nejvyšší soud pod sp.zn. 30 Cdo 794/2006), nebo aby byla úspěšná její obrana proti nim, není soud oprávněn, protože by tím porušil rovnost stran (jak judikoval Nejvyšší soud pod sp.zn. 23 Cdo 3848/2007), což platí i tehdy, jde-li o procesní úkon, jehož obsah je hmotněprávní (například podle rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp.zn. 28 Cdo 1305/2008 je takovým úkonem třeba námitka promlčení vznesená v průběhu soudního řízení). Jak konstatoval Ústavní soud již v rozhodnutí sp.zn. IV. ÚS 22/2003, poučovací povinnost nelze rošiřovat tak, aby zasahovala do hmotného práva, a stejně judikoval Nejvyšší soud například v rozhodnutí sp.zn. 30 Cdo 2998/2013. Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp.zn. 26 Cdo 495/2010 nebo sp.zn. 20 Cdo 3551/2011 o jiných, nežli procesních právech prostě soud nepoučuje (a procesní práva vznikají až zahájením řízení).

Soud (ani rozhodci) tedy nemůže poučit účastníka, že má podat návrh na zahájení řízení nebo kdy tak má učinit, nebo třeba že má vznést námitku promlčení nebo započtení, protože by tím hrubě porušil rovnost procesních stran (přičemž účastníci řízení musí stát před soudem v rovném postavení, aniž by byla jedna či druhá strana jakkoli zvýhodněna, jak Ústavní soud zdůraznil například pod sp. zn. II. ÚS 202/2003 i v řadě dalších svých rozhodnutí).

Rozhodci tedy nemohli účastníky poučit o tom, že je třeba návrh na přezkoumání rozhodčího nálezu doručit předsedajícímu rozhodci (což by umožnilo dřívější rozhodnutí v rozhodčím řízení), neboť podle smlouvy stranami uzavřené se tím teprve zahajuje spor a vznikají procesní práva a povinnosti, přičemž strana nemůže (nesmí!) být soudem (tedy ani rozhodci) poučena o tom, že má podat návrh na zahájení řízení.

4.4. Námitka překážky věci pravomocně rozsouzené

Žalovaná strana se kromě řady dalších argumentů, stručně řečeno, bránila především tím, že ve zmíněném rozhodčím řízení byl 25.6.2002 vydán částečný rozhodčí nález, jímž bylo žalující straně přiznáno právo na určité plnění (jež jí bylo také žalovanou stranou zapláceno).

Tento nález učinila žalovaná strana předmětem přezkumu a tehdejší přezkumný senát se (velmi stručně řečeno) svým nálezem ze dne 16.12.2002 s původním rozhodnutím ztotožnil. Protože část nároku, o níž bylo zmíněným nálezem rozhodováno, nebyla v tomto nálezu vůbec nijak vymezena a nebyla ani nijak odlišena od zbytku uplatněného nároku, bylo podle žalované strany vlastně rozhodnuto o celém nároku (takže dalšímu projednávání věci brání překážka věci

pravomocně rozhodnuté, jelikož podle § 159a) odst. 4 o.s.ř. jakmile bylo o věci pravomocně rozhodnuto, nelze o ní jednat dál či znovu a řízení je tudíž třeba zastavit).

Fakticky tedy obě strany požadovaly, aby rozhodčí řízení bylo zastaveno, byť každá z jiných důvodů: strana žalující proto, že přezkumnou žádost protistrany považovala za právně neúčinnou a svou vlastní vzala zpět, takže není o čem jednat, zatímco strana žalovaná proto, že věc již vlastně byla rozhodnuta v roce 2002, takže není o čem jednat a všechna navazující rozhodnutí jsou již nicotná a všechny následující procesní úkony neúčinné. Obě strany tedy shodně navrhovaly zastavení rozhodčího řízení, přičemž obě tvrdily, že není o čem jednat, byť každá ze zcela jiných důvodů.

Pokud jde o námitky žalované strany, je samozřejmě pravdou, že již odedávna soudní praxe (poprvé zřejmě už pod č. V/1968 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek) zastává názor, že částí projednávané věci, o níž lze částečným rozhodnutím rozhodnout, může být jen jeden z jinak samostatných nároků, případně jenom nárok proti jednomu z více žalovaných.

Je také pravdou, že v případě, kdy o věci již bylo rozhodnuto, nemůže už být projednávána znovu a že případná navazující rozhodnutí, jimiž je rozhodováno o již rozhodnutém, postrádají jakékoli právní účinky.

Z podobných zásad neúčinnosti rozhodčího nálezu vychází třeba rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp.zn. 20 Cdo 2227/2011, podle něhož například tehdy, "není-li uzavřena rozhodčí smlouva, není vydaný rozhodčí nález způsobilým exekučním titulem bez zřetele k tomu, že povinný v rozhodčím řízení neexistenci rozhodčí smlouvy nenamítal" (shodně judikoval Nejvyšší soud i v usnesení sp.zn. 20 Cdo 3284/2008). Zda zde byly překážky řízení vylučující možnost rozhodnout je přitom třeba zkoumat třeba i v exekučním řízení, jak judikoval Ústavní soud v rozhodnutí sp.zn. II. ÚS 3406/2010 nebo sp.zn. IV. ÚS 2735/2011 a Nejvyšší soud například v rozhodnutích sp.zn. 20 Cdo 653/2013, sp.zn. 32 Cdo 2050/2013, sp.zn. 20 Cdo 2568/2013 nebo sp.zn. 29 Cdo 3969/2013.

I podle nálezu Ústavního soudu, sp.zn. I. ÚS 199/2011, účastník rozhodčího řízení nesmí být negativně dotčen rozhodčím nálezem nerespektujícím podobná základní pravidla (a to ani tehdy, pokud byl v řízení zcela pasivní). Podobné podstatné vady se tedy odrážejí v neúčinnosti rozhodnutí. Je rovněž pravdou, že zákon sice připouští, aby soud (a tedy i rozhodčí) rozhodl samostatným rozhodnutím jen o části předmětu řízení, avšak podle rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp.zn. 21 Cdo 1509/2010, takto může být rozhodnuto jen o nároku jednoho ze žalobců, o nároku jen proti jednomu žalovanému, o jedné z věcí spojených ke společnému řízení, o protižalobě (vzájemné žalobě) či o zcela samostatném nároku. V souzené věci samozřejmě nejde ani o více žalobců, ani o více žalovaných, ani o vzájemnou žalobu ani o spojení věcí.

Je také pravdou, že částečný rozhodčí nález v této věci vůbec nijak nspecifikuje, o jakou část uplatněného nároku vlastně jde a senát, který vydal přezkoumávaný nález ze dne 4. srpna 2008 (na str. 100) prostě tuto dříve prisouzenou

částku odečetl od zbývajících ušlého zisku. Skutečnost, že soud nerozhodl o celém uplatněném nároku, nečiní přitom z rozhodnutí částečné (jak lze dovodit například z odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp.zn. 22 Cdo 411/98), zřejmě bez ohledu na jeho označení. Každý procesní úkon včetně rozhodnutí je přitom nutno posuzovat z objektivního hlediska podle jeho obsahu (jak lze dovodit třeba již z rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp.zn. 2 Cdon 1646/96) a správnost pravomocného rozhodnutí už nelze přezkoumávat ani mu přisuzovat jiné právní účinky, i když je nesprávné (jak rozhodl Nejvyšší soud pod sp.zn. 32 Cdo 4343/2013). Podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, sp.zn. 1 Afs 80/2013, přitom nedodržení stanovené formy rozhodnutí nemůže samo o sobě založit nezákonnost rozhodnutí a vyloučit jeho účinky, určené jeho obsahem. Námitkám žalované strany, že rozhodnutí formálně označené jako částečné, jím ve skutečnosti není, je tedy třeba přisvědčit.

Překážku věci pravomocně rozhodnuté přitom například podle rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp.zn. 29 Cdo 2254/2011, vytváří i pravomocný rozhodčí nález. Rozhodci se domnívají, že tato překážka vydáním částečného rozhodčího nálezu skutečně nastala.

4.5 Soudní řízení

Jakýmkoli posuzováním (přezkoumáváním) se ovšem rozhodci mohou zabývat pouze tehdy, pokud zde je procesně účinná žádost o přezkum. Jak bylo řečeno, žalující strana svou žádost o přezkum nálezu ze dne 4.8.2008 vzala zpět, takže o ní nelze jednat a nelze o ní skutečně ani rozhodnout jinak, nežli jenom zastavením řízení. Žalovaná strana naopak na žádosti o přezkoumání rozhodčího nálezu ze dne 4.8.2008 setrvala.

Rozhodce však nemůže být v řízení pouze pasivním adresátem podání činěných stranami, ale musí zajistit vydání spravedlivého rozhodnutí odpovídajícího právnímu řádu, což plyne z toho, že i rozhodčí řízení je jedním z druhů civilního procesu (srov. například nález Ústavního soudu, sp.zn. I. ÚS 3227/2007 ze dne 8.3.2011), takže i v rozhodčím řízení je nutno přes jeho svébytný charakter po výtce sporného řízení dbát zachování ústavních požadavků, především samozřejmě práva na spravedlivý proces (srov. usnesení Ústavního soudu, sp.zn. II. ÚS 2784/2010).

I proto podle ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 216/1994 Sb. jsou rozhodci oprávněni (a také povinni) zkoumat svou pravomoc. Smyslem ustanovení § 15 zákona č. 216/1994 Sb. je (například podle rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 23.2.2011, sp.zn. 23 Cdo 111/2009) umožnit rozhodci ve věci rozhodnout i v případě, kdy jsou pochyby o jeho pravomoci. Takovou pravomoc má rozhodce i tehdy, pokud nedostatek jeho pravomoci strany nenamítají (jak tomu bylo v tomto případě); rozhodce sám musí posoudit, zda je k rozhodnutí věci povolán.

Je přitom nutno zmínit také to, že rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1, č.j. 22 C 64/2004-32, který nabyt právní moci dne 12.ledna 2006, vydaným k žalobě JUDr. Jiřího Oršuly proti žalovaným "1) ČR-Ministerstvo financí ČR" a (tehdy) "2) Diag Human, a.s., IČ: 00408611," rozhodl soud

o povinnosti druhého žalovaného zaplatit v rozsudku uvedenou částku: žaloba se opírala o to, že druhý žalovaný (tehdy společnost Diag Human, a.s.) postoupil žalobci (tedy JUDr. Jiřímu Oršulovi) část své pohledávky za Českou republikou (srov. první odstavec odůvodnění citovaného rozsudku: "žalobce uvedl, že uzavřel s druhým žalovaným smlouvu...o postoupení části pohledávky druhého žalovaného vůči prvnímu žalovanému na náhradu škody..."). Z odůvodnění citovaného soudního rozhodnutí plyne, že žaloba byla podána poté, co rozhodčí senát ve sporu mezi společnostmi (tehdy) Diag Human, a.s., a Českou republikou vydal částečný rozhodčí nález, jímž zavázal Českou republiku k náhradě části způsobené škody (srov. první odstavec odůvodnění citovaného rozsudku, text na str. 2).

Šlo tedy o situaci, kdy JUDr. Jiří Oršula uplatnil vůči České republice a vůči (tehdy) společnosti Diag Human, a.s., u obecného soudu žalobu opírající se o to, že uzavřel s druhým žalovaným (společností Diag Human, a.s.) "smlouvu...o postoupení části pohledávky druhého žalovaného vůči prvnímu žalovanému na náhradu škody..."

Podle ustanovení § 91a) o.s.ř. kdo si činí nárok zcela nebo částečně na věc, o níž probíhá řízení mezi jinými osobami, může až do pravomocného skončení tohoto řízení podat žalobu proti těmto účastníkům.

JUDr. Jiří Oršula (na základě toho, že mu byla postoupena část pohledávky žalobce), tedy podal žalobu na žalobce (tehdy společnost Diag Human, a.s.) i na žalovaného (Česká republika), kteří spolu v té době vedli spor projednávaný rozhodci v rozhodčím řízení. O této jeho žalobě bylo rozhodnuto rozsudkem obecného soudu, který nabyl právní moci (dne 12. ledna 2006).

Nejvyšší soud judikoval například v usnesení sp.zn. 20 Cdo 2487/2010, jednak, že projednání věci v rozhodčím řízení neznamena vzdání se právní ochrany, nýbrž představuje spíše její přesunutí na jiný rozhodující orgán, a rovněž že rozhodčí řízení vylučuje, aby v téže věci probíhalo paralelně civilní řízení (a logicky také naopak). Rozhodčí smlouva tedy, jak judikoval Ústavní soud České republiky například v již citovaném nálezu sp.zn. I. ÚS 3227/2007 nebo v rozhodnutí sp.zn. I. ÚS 1794/2010, nebo Nejvyšší soud v rozhodnutí sp.zn. 20 Cdo 2487/2010, deroguje pravomoc soudu s ohledem na ustanovení § 106 odst. 1 o.s.ř. jenom podmíněně.

Tomu, aby mohla paralelně probíhat soudní a rozhodčí řízení o téže věci, totiž brání ustanovení § 106 o.s.ř.

Ustanovení § 106 odst. 1 o.s.ř. řeší překážku rozhodčí smlouvy: zjistí-li soud, že věc má být projednána podle smlouvy účastníků před rozhodci, nemůže věc dále projednávat a řízení zastaví.

Tuto překážku, pro kterou nemůže věc projednat a rozhodnout, však soud podle právě citovaného ustanovení § 106 odst. 1 o.s.ř. nezkontroluje z úřední povinnosti, nýbrž pouze k námitce účastníka.

Soud totiž podle § 106 odst. 1 o.s.ř. "nemůže věc dále projednávat a řízení zastaví" pouze v případě, pokud

"zjistí, že věc má být podle smlouvy účastníků projednávána v řízení před rozhodci", avšak jediné tehdy, pokud to zjistí "k námitce žalovaného uplatněné nejpozději při prvním jeho úkonu ve věci samé" (citace v uvozovkách pocházejí právě z ustanovení § 106 odst. 1 o.s.ř.)

Soud tedy věc projedná, i když "věc má být podle smlouvy účastníků projednávána v řízení před rozhodci" tehdy

- pokud žalovaný nejpozději při své prvním úkonu ve věci samé námitku překážky rozhodčí smlouvy nevznesl (tedy ji buď vznesl později, anebo ji nevznesl vůbec, jak se stalo ve věci, v níž byl vydán citovaný pravomocný rozsudek),

- anebo pokud účastníci na rozhodčí smlouvě netrvali ("věc však projedná, jestliže účastníci prohlásí, že na smlouvě netrvali," srov. opět § 106 odst. 1 o.s.ř.).

Rozhodčí smlouva tedy brání projednání věci soudem jediné tehdy, pokud žalovaný před soudem včas vznesl námitku její existence, naproti tomu projednání věci soudem nebrání, pokud žalovaný námitku existence rozhodčí smlouvy včas či vůbec nevznesl anebo později prohlásil, že na rozhodčí smlouvě netrval (a shodně prohlášení učinil i žalobce).

Pokud rozhodčí smlouva, podle které "věc má být podle smlouvy účastníků projednávána v řízení před rozhodci," projednání věci soudem nebrání, například proto, že žalovaný námitku existence rozhodčí smlouvy včas či vůbec nevznesl, pravomoc soudů dána je.

V řízení vedeném o žalobě (hlavní intervenci) dr. Jiřího Oršuly tedy strany onoho sporu vyřešily střet rozhodčího a soudního řízení tak, že námitka existence rozhodčí smlouvy nebyla žádným ze žalovaných (ani Českou republikou ani společností Diag Human, a.s.) vznesena (ani při prvním úkonu ve věci samé, ani později (příčemž společnost Diag Human, a.s., namítala jen nedostatek místní příslušnosti soudu a také to, že za Českou republiku má jednat jiný orgán, srov. str. 3 citovaného rozsudku).

Strany sporu o hlavní intervenci tedy vyřešily střet rozhodčího a soudního řízení ve prospěch řízení soudního, neboť tím, že námitka existence rozhodčí smlouvy nebyla žádným ze žalovaných (ani Českou republikou ani společností Diag Human, a.s.) vznesena, byla založena pravomoc soudu k projednání a rozhodnutí věci.

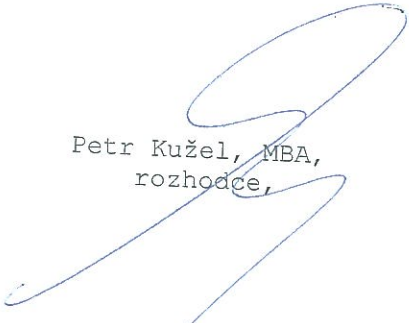
Následně již v tomto řízení uplatnila své nároky, jichž nabyla od dr. Oršuly (smlouvou o postoupení pohledávky), společnost Towit Machinery Trading AG, VH-440.3.020223 Handelstregister des Kantons Thurgau, se sídlem v Romanshornu, Schlossbergstrasse 26, 8590 Romanshorn, Švýcarská konfederace, a to žalobou (hlavní intervencí) proti oběma stranám tohoto sporu. Rozhodci však dospěli k závěru, že jejich pravomoc k projednání a rozhodnutí o hlavní intervenci ve shora identifikovaném sporu není dána. V takovém případě jim nezbylo, nežli rozhodčí řízení o hlavní intervenci společnosti Towit Machinery Trading, AG, zastavit. Rozhodci v usnesení o zastavení řízení o hlavní intervenci poučili strany, že podle rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp.zn. 29 Odo 1051/2004, součástí rozhodnutí o zastavení řízení pro překážku rozhodčí smlouvy není výrok

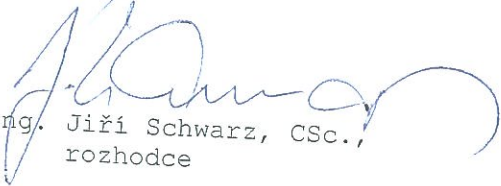

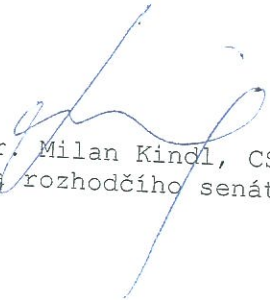
o postoupení věci rozhodci (zastavil-li soud řízení podle § 106 odst. 1 o.s.ř. nerozhoduje o postoupení věci rozhodci). Podle názoru rozhodců platí tento závěr s ohledem na citované ustanovení § 30 zákona o rozhodčím řízení i naopak, součástí rozhodnutí rozhodců o zastavení řízení tedy není výrok o postoupení věci soudu. Strany byly v rozhodnutí o hlavní intervenci poučeny i o tom, že účinky procesních úkonů stran zůstávají zachovány, učiní-li je strana znovu u soudu (např. podá návrh na pokračování v řízení) do třiceti dnů poté, kdy jí bylo doručeno rozhodnutí o nedostatku pravomoci. Závěry, k nimž rozhodci dospěli při rozhodování o hlavní intervenci, platí pochopitelně i pro rozhodování sporu mezi stranami původního sporu (jakkoli překážka věci pravomocně rozsouzené nastala dříve).

Ze všech popsaných důvodů rozhodcům nicméně nezbylo, nežli rozhodčí řízení zastavit. Výrok o nákladech řízení se přitom odvíjí od ujednání v čl. III rozhodčí smlouvy, podle kterého každá ze stran nese své náklady sama.

V Praze, dne 23. července 2014

Petr Kužel, MBA,
rozhodce,

doc. ing. Jiří Schwarz, CSc.,
rozhodce

doc. JUDr. Milan Kindl, CSc.,
předseda rozhodčího senátu